

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA 3 KLASY LICEUM

Wymagania zostały opracowane na podstawie materiałów katechetycznych „**Z Bogiem w dorosłe życie**” (Program nauczania religii nr AZ-3-01-18)

Plan jest sporządzony oparciu o zasadę kumulowania wymagań (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym).

SEMESTR 1

dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I Chrześcijańska odpowiedź	- definiuje prawo moralne i łaskę Bożą jako niezbędną pomoc do zbawienia (A.26.1), - uzasadnia, że obowiązkiem człowieka jest respektować prawo naturalne i objawione, - uzasadnia, że czyny ludzkie podlegają ocenie moralnej (C.3.1), - uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych (C.3.3), - wskazuje i opisuje skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych (C.3.4),	- definiuje transcendencję i immanencję Boga wobec świata (A.7.2), - wykazuje, że Bóg pozwala ludziom, by popełniali błędy ale zaprasza by czynili dobro, - charakteryzuje kryteria oceny moralnej czynu ludzkiego (C.3.2), - ocenia postawę faryzeuszy, którzy chcieli ukamienować kobietę.	- wyjaśnia, że Bóg przekracza cały świat, ale jednocześnie jest w nim obecny, - wyjaśnia, dlaczego mimo miłości Boga do ludzi istnieją na świecie zło i wojny, - wyjaśnia, że prawo naturalne i objawione jest wyrazem troski Boga o człowieka, - uzasadnia, dlaczego człowiek choć w sumieniu ma możliwość wyboru dobra lub zła, to powinien wybierać dobro,	- interpretuje perykopę o spotkaniu Zacheusza z Jezusem, - interpretuje perykopę o spotkaniu kobiety cudzołożnej z Jezusem, - uzasadnia konieczność stawiania sobie granic, których nie należy przekraczać.	wyjaśnia, że życie w bliskości Boga pomaga widzieć inną perspektywę swego postępowania.

	- definiuje pojęcie grzechu i różnicuje grzechy według przedmiotu i ciężaru (C.7.1), - wyjaśnia, na czym polega grzech przeciwko Duchowi Świętemu (C.8.1), wskazuje możliwość nawrócenia się jako szansę powrotu do Boga.		uzasadnia, że Bóg zawsze oczekuje na nawrócenie człowieka.		
II Nikt nie jest samotną wyspą	- podaje przykłady skutków niewłaściwego korzystania z wolności (C.2.5), - podaje pojęcie sumienia zgodnie z KKK (C.5.1), - wymienia rodzaje sumienia (C.5.2), - wymienia uniwersalne zasady formacji sumienia (C.5.4), - wyjaśnia, dlaczego uczucia powinny być poddane kontroli rozumu, - uzasadnia zamiar Boga wobec człowieka (A.11.4), - wymienia nazwy różnych wspólnot działających w Kościele angażujących młodzież, - omawia zadania wybranej wspólnoty, wyjaśnia specyfikę powołania również w	- wyjaśnia relacje pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością (C.2.2), - uzasadnia potrzebę formacji sumienia (C.5.3), - definiuje i opisuje dojrzałe uczucia ludzkie (C.4.1), - wyjaśnia podejmowanie zadań człowieka dorosłego w kluczu odpowiedzi na dar, którym jest zapisany w człowieku obraz Boży (A.11.1).	- uzasadnia, że należy dorastać ucząc się odpowiedzialności, - uzasadnia, że im więcej zdobywa odpowiedzialności tym jest bardziej wolny, - uzasadnia, że dzięki sumieniu człowiek może odkrywać i zachowywać prawo Boże, - wyjaśnia, że uczucia są naturalnym składnikiem psychiki ludzkiej, - uzasadnia, że rozwijanie w sobie Bożych talentów daje nadzieję na życie wieczne, uzasadnia, że życie może być wspólnym projektem Boga i człowieka.	- interpretuje perykopę o spotkaniu jawnogrzesznicy z Jezusem, - interpretuje przypowieść o talentach, interpretuje perykopę o Marii i Marcie w kontekście różnych powołań i zadań.	wyjaśnia słowa św. Jana Pawła II „Każdy musi mieć swoje Westerplatte” w kontekście formacji sumienia.

	kontekście wyboru zawodu i projektowania dorosłego życia (A.22.2).				
III Wspólnota Kościoła	• przedstawia sens ludzkiej płciowości (C.15.7), • wskazuje różnice prowadzące do integralności płciowej (C.15.5), • hierarchizuje cnoty i wskazuje praktyczne możliwości ich nabywania (C.6.3), • wyjaśnia, na czym polega patriotyzm (E.7.4), • wyjaśnia, czym jest dobro wspólne (E.12.1), • wyjaśnia, czym jest katolicka nauka społeczna (C.16.2), • wymienia skutki braku poszanowania dobra wspólnego w życiu społecznym (E.12.4),	• wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia: materialistyczny konsumpcjonizm, hedonizm (C.1.3), • analizuje związki pomiędzy cnotami Boskimi (nadziei) a kardynalnymi (C.6.2), • interpretuje stosunek Jezusa do władzy (C.13.5), • omawia obowiązki chrześcijanina wobec władzy państwowej i przełożonych (C.13.4), • omawia obowiązki chrześcijanina wobec państwa (C.13.6), • charakteryzuje naukę społeczną Pana Jezusa (C.16.1), • definiuje działalność polityczno-społeczną jako dążenie do dobra wspólnego (E.12.2), • charakteryzuje postać Maryi Służebnicy Pańskiej jako wzoru	• wyjaśnia, że świętość można osiągnąć żyjąc duchem ośmiu błogosławieństw, • uzasadnia, że jako chrześcijanin jest zobowiązany do wspólnej troski o dobro innych, • wyjaśnia, dlaczego sprawiedliwie nie znaczy po równo, • podaje przykłady łamania podstawowych zasad życia społecznego, • uzasadnia, błędność stwierdzenia, że każdy ma prawo do wszystkiego,	• wyjaśnia teksty biblijne Mt 22,15-21; Rz 13,1-7, • interpretuje tekst biblijny Dz 4,32-35, • interpretuje tekst biblijny Dz 2,42-47, • interpretuje słowa św. Pawła z 2 Kor 9,6-11, wyjaśnia wybrane wezwania Nowenny do Matki Bożej Nieustającej Pomocy.	• wymienia i wyjaśnia podstawowe zasady życia społecznego, opowiada o działalności Róży Czakkiej na rzecz niewidomych.

		modlitwy chrześcijańskiej (D.7.1), • wyjaśnia znaczenie tytułów Maryi dotyczących Jej wstawienniczej roli (D.7.2), • wyjaśnia dogmat maryjny o Dziewictwie Maryi (A.14.2).			
SEMESTR 2					
IV A bliźniego swego jak siebie samego	• definiuje pojęcia: miłość, wdzięczność i szacunek w kontekście IV przykazania (C.13.1), • wymienia obowiązki rodziców względem dzieci i dzieci względem rodziców, a także rodziny wobec społeczeństwa, • uzasadnia konieczność szacunku wobec rodziców i opiekunów, • wymienia wykroczenia przeciwko V przykazaniu (C.14.10), • wylicza zagrożenia życia i przypadki uprawnionej obrony (C.14.6), • opisuje, na czym polega czystość i jej wartość	• uzasadnia, że Bóg jest Panem życia (C.14.1), • wymienia i omawia wykroczenia przeciwko V przykazaniu: zabójstwo zamierzone, aborcja, eutanazja, samobójstwo (C.14.10), • przedstawia i uzasadnia naukę Kościoła na temat <i>in vitro</i> (C.14.5), • opisuje grzechy przeciw VI i IX przykazaniu: nierząd, prostytutka, gwałt, pornografia erotomania) (C.15.12), • przedstawia reguły postępowania wobec cudzej własności – także intelektualnej (C.16.5),	• podaje przykłady zaangażowania w obronę życia (C.14.7), • uzasadnia, że czystość jest darem prowadzącym do Boga, • omawia sposoby właściwego korzystania z dóbr ziemskich, wskazując na granice uprawnionej autonomii rzeczywistości ziemskich (C.16.3), • rozróżnia interpretację VIII przykazania w Starym Testamencie od interpretacji w Nowym Testamencie (C.17.3), • ocenia treści informacji w środkach przekazu w	uzasadnia istotę obowiązku troszczenia się o ojczyznę.	ukazuje wypełnianie obowiązków względem rodziny i ojczyzny w perspektywie królestwa Bożego.

	przed małżeństwem i w małżeństwie (C.15.8), • wyjaśnia, jak troszczyć się o czystość w miłości (C.15.9), • podaje przykłady pracy nad czystością serca (C.15.10), • wymienia rodzaje własności (C.16.4), • wymienia czyny, które są kradzieżą: materialną i intelektualną (C.16.12), • podaje definicje prawdy i krzywoprzysięstwa (C.17.1), • przedstawia destrukcyjne działanie kłamstwa (C.17.5).	• wyjaśnia, na czym polega sprawiedliwość i solidarność społeczna (C.16.6), streszcza naukę Jezusa na temat przysięgania (C.17.2).	kontekście VIII przykazania (C.17.8).		
V Wyobrażenia miłosierdzia	• definiuje zasadę pomocniczości i solidarności (E.12.3), • podaje przykłady potrzeb ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, • wymienia i wyjaśnia sposoby pomocy potrzebującym w różnych sytuacjach, • uzasadnia, dlaczego szacunek należy się każdej osobie ludzkiej, • definiuje pojęcia: „miłosierdzie” i	• wyjaśnia i wskazuje, jakie niebezpieczeństwa niesie szowinizm, ksenofobia, antysemityzm, rasizm, kosmopolityzm (E.7.5), • interpretuje przypowieść o synu marnotrawnym (A.25.3), • wyjaśnia relację między miłosierdziem a sprawiedliwością Boga (A.25.2),	• podaje przykłady realizacji czynów miłosierdzia w swoim środowisku, w które może się włączyć, • podaje przykłady osób okazujących miłosierdzie, • wyjaśnia, dlaczego wiara w Boga domaga się czynienia dobra wobec potrzebujących, podaje przykłady organizacji charytatywnych	• wyjaśnia słowa Jana Pawła II na temat cywilizacji miłości i cywilizacji śmierci, • interpretuje treść Jezusowego Kazania na górze,	• wyjaśnia, na czym polega teologia miłosierdzia, omawia rolę sanktuarium w Łagiewnikach w głoszeniu Bożego Miłosierdzia.

	„wyobraźnia miłosierdzia” (A.25.1), • podaje przykłady osób oraz świętych kierujących się miłością (C.15.3), • wyjaśnia, dlaczego Bóg oczekuje od nas okazywania miłosierdzia innym, wymienia największe problemy współczesnego świata		działających współcześnie.		
VI Kościół wobec problemów świata	• wyjaśnia pojęcia: sekularyzacja, laicyzacja (E.4.2), • uzasadnia wyższość prawa Bożego nad stanowionym (C.13.7), • wyjaśnia istotę dogmatu o nieomyślności papieża, • wymienia tytuły najważniejszych encyklik społecznych, • omawia nauczanie wybranych papieży na temat problemów społecznych, • wyjaśnia pojęcia: masoneria (E.4.2), • objaśnia sposoby walki z zagrożeniami globalizacji (C.16.11), • prezentuje postaci i zaangażowanie polskich świętych i	• opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej (E.4.3), • określa wyzwania społeczne w Europie XIX wieku i udzieloną na nie odpowiedź Kościoła (E.4.4), • przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas I Soboru Watykańskiego (E.5.1), • definiuje pojęcie wojna sprawiedliwa, przeciwstawiając je określeniu wojna przewencyjna (C.14.9), • opisuje związek Kościoła z życiem narodu polskiego w okresie niewoli (E.7.1),	• charakteryzuje intelektualne podstawy oświecenia, • wyjaśnia, że rewolucja francuska zwalczała religię i Kościół, • charakteryzuje problematykę stosunków państwa i Kościoła (E.2.5), • definiuje pojęcie: sobór, • uzasadnia potrzebę mocnego autorytetu papieża, • podaje i omawia przykłady represji na Polakach za udział w powstaniach, • podaje przykłady działalności społecznej bł. B. Markiewicza oraz Honorata Koźmińskiego,	• wyjaśnia, że powstanie katolickiej nauki społecznej odpowiedzią Kościoła na współczesne problemy społeczne, • wskazuje zagrożenia ze strony masonerii (na podst. encykliki „Humanum genus”), • omawia stanowisko papieża Grzegorza XVI wobec powstania listopadowego, • omawia działalność księży społeczników na terenie Wielkopolski w XIX w., • charakteryzuje działalność duchowieństwa broniącego ludność polską przed	• podaje główne przesłanie konstytucji „Filius Dei”, • podaje przykłady zaangażowania polskiego duchowieństwa w powstaniu styczniowym (ks. Stanisław Brzóska), • charakteryzuje działalność Witolda Pileckiego w trosce o wolną Polskę, omawia naturę i posłannictwo Kościoła ukazane w dokumentach soborowych,

	błogosławionych (E.7.2) – św. Rafał Kalinowski, • omawia wysiłki Kościoła w Polsce na rzecz opieki nad biednymi (E.6.4), • uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10), • omawia działalność zakonów i ich rolę (E.5.2) – Michalici, opowiada o roli Kościoła polskiego w nauczaniu podczas zaborów.	• wyjaśnia rolę Kościoła w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 (ks. Ignacy Skorupka), • przedstawia działalność Akcji Katolickiej i Sodalicii Mariańskiej, • omawia wysiłki Kościoła na rzecz rozwoju nauki i szkolnictwa oraz wychowania (E.6.4) w czasach zborów, • omawia działalność zakonów i ich rolę (E.5.2) – salezianie w Polsce, • opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmu hitlerowskiego, charakteryzuje postawę papieża Piusa XII wobec nazizmu,	• omawia założenia i rolę Komisji Edukacji Narodowej, • omawia działalność szkół katolickich okresu międzywojennego, • podaje przykłady działalności salezjanów w Polsce, • charakteryzuje postawę męczeństwa św. Kolbe, • prezentuje, jakie były relacje państwo-Kościół w okresie komunizmu, opowiada o przebiegu i znaczeniu obchodów millenium,	wyniszczeniem (kard. Sapiecha i Hlond), • wyjaśnia wybrany fragment Aktu oddania Polski w macierzyńską niewolę Maryi, • wymienia rodzaje dokumentów Soboru Watykańskiego II, wyjaśnia tytuł konstytucji „Lumen gentium” i omawia jej treść,	
VII Wielbi dusza moja Pana	• wymienia wybranych kanonizowanych i beatyfikowanych męczenników okresu II wojny światowej, • prezentuje postaci i zaangażowanie polskich błogosławionych (E.7.2) – bł. Stefan Kardynał Wyszyński, • omawia wysiłki Kościoła na rzecz jedności chrześcijan i wolności religijnej (E.6.4),	• omawia znaczenie pokoju jako wartości w życiu człowieka i społeczeństwa (C.14.8), • przytacza najważniejsze wydarzenia z życia Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7.6) – prześladowanie Kościoła polskiego w czasach komunizmu, • omawia rolę prymasa S. Wyszyńskiego w zachowaniu polskiego katolicyzmu,	• opowiada o upadku komunizmu w Polsce, wskazuje znaczenie osiągnięć historycznej Solidarności dla Europy Zachodniej. • omawia historię nadania tytułu Matce Bożej Królowej Polski, • wyjaśnia znaczenie tradycji majówek w kościołach i przy kapliczkach,	• omawia przesłanie Wielkiego Jubileuszu 2000, • opowiada o roli Katechizmu Kościoła katolickiego ogłoszonego w 1992 r., • podaje główne założenia Roku Wiary w 2012 r., wyjaśnia ideę Nadzwyczajnego Roku Miłosierdzia w 2015 r.	omawia cele i założenia konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską w 1993 r.

	• przytacza najważniejsze fakty z życia i działalności posoborowych papieży i streszcza ich nauczanie (E.5.3) – Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, • wymienia najważniejsze wydarzenia podczas pontyfikatów posoborowych papieży, • przytacza najważniejsze wydarzenia z życia Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7.6), • przytacza najważniejsze wydarzenia z życia Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7.6), • prezentuje postaci polskich błogosławionych (E.7.2) – bł. ks. Jerzy Popiełuszko, • podaje przykłady osób, które oddały życie za prawdę (C.17.4). • wymienia najważniejsze uroczystości i święta maryjne (B.10.2) – 3 maja Królowej Polski, • wymienia nazwy ludowe świąt maryjnych,	• podaje datę obrad Soboru Watykańskiego II, • przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas II Soboru Watykańskiego (E.5.1), wyjaśnia pojęcie: konkordat (E.4.2) sekularyzacja, laicyzacja.			
--	---	---	--	--	--

RELIGIA - PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Dąbrowie Tarnowskiej
ks. Paweł Herudziński, ks. Marcin Kołek

I. ZASADY OGÓLNE

1. Oceny z religii mają na celu:
 - a) bieżące i systematyczne obserwowanie postępów ucznia w nauce,
 - b) zaznajomienie ucznia z poziomem jego osiągnięć oraz motywowanie do dalszej pracy,
 - c) dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.
2. Ocenie nie podlegają:
 - a) częstość praktyk religijnych,
 - b) wiara,
 - c) uczucia religijne,
 - d) postawy.

II. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCENIE

1. **Wiedza dotycząca:**
 - a) pojęć religijnych,
 - b) prawd wiary,
 - c) historii biblijnych,
 - d) zasad moralnych,
 - e) tekstów modlitw (tzw. katechizm pamięciowy),
 - f) tekstów liturgicznych,
 - g) zasad życia wspólnotowego.
2. **Umiejętności:**

- a) zachowania się wobec sytuacji, przedmiotów i osób związanych z religią,
- b) wykonywania gestów towarzyszących modlitwie,
- c) funkcjonowania we wspólnocie wierzących,
- d) uczestniczenia w liturgii.

III. SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIA

1. Formy sprawdzania osiągnięć:

- a) odpowiedź ustna,
- b) samodzielna praca na lekcji,
- c) praca na lekcji w grupie,
- d) praca domowa,
- e) znajomość katechizmu pamięciowego,
- f) udział w konkursach,
- h) aktywność na lekcji,
- i) praca z podręcznikiem,
- j) ponadprogramowa wiedza zdobyta poza szkołą,
- k) sprawdzian wiadomości,
- l) kartkówka,

2. Kryteria wystawiania poszczególnych ocen:

Ocena niedostateczna – 1:

- a) brak wiadomości programowych,
- b) brak umiejętności stosowania wiedzy,
- c) liczne błędy w przekazywaniu informacji,
- d) brak znajomości katechizmu pamięciowego,
- e) brak pracy na lekcji,

Ocena dopuszczająca – 2:

- a) opanowanie koniecznych pojęć religijnych,
- b) nieuporządkowana, pobieżna znajomość materiału programowego,
- c) mało zadowalający poziom umiejętności praktycznych,
- d) brak podstawowej umiejętności wyjaśniania zdarzeń religijnych,
- e) słaba umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela,
- f) liczne błędy podczas stosowania wiadomości i przekazywania informacji,
- g) prowadzenie zeszytu,
- h) problemy ze znajomością katechizmu pamięciowego,
- i) sporadyczny brak aktywności podczas lekcji,

Ocena dostateczna – 3:

- a) opanowanie łatwych, niezbędnych wiadomości, postaw i umiejętności,
- b) opanowanie podstawowych, połączonych logicznie treści programowych,
- c) poprawne rozumienie podstawowych uogólnień,
- d) wyjaśnianie ważniejszych zdarzeń religijnych z pomocą nauczyciela,
- e) umiejętność stosowania wiadomości do celów praktycznych przy pomocy nauczyciela,
- f) niewielkie i nieliczne błędy w przekazywaniu informacji,
- g) podstawowa znajomość katechizmu pamięciowego,

Ocena dobra – 4:

- a) opanowanie materiału programowego,
- b) uporządkowana wiedza religijna,
- c) poprawne wyjaśnianie zdarzeń religijnych,
- d) poprawne stosowanie wiedzy religijnej,
- e) dobra znajomość katechizmu pamięciowego,
- f) dobra aktywność na lekcjach

Ocena bardzo dobra – 5:

- a) spełnienie wymagań określonych w zakresie oceny dobrej,
- b) opanowanie pełnego zakresu wiedzy, umiejętności i postaw określonych programem,
- c) bardzo dobrze uporządkowana wiedza religijna,
- d) umiejętność samodzielnego stosowania wiedzy w praktyce i teorii,
- e) pełna znajomość katechizmu pamięciowego,
- f) duża aktywność na lekcjach.

Ocena celująca – 6:

- a) spełnienie wymagań na ocenę bardzo dobrą,
- b) rozwiązywanie zadań dodatkowych na sprawdzianach,
- c) przygotowanie dodatkowych prac domowych,
- d) reprezentowanie szkoły w konkursach o tematyce religijnej,
- e) posiadanie wiedzy religijnej wykraczającej poza zakres materiału, wynikającej z uczęszczania na dodatkowe zajęcia związane z wychowaniem religijnym,
- f) poszerzanie wiedzy religijnej poza szkołą poprzez pracę samodzielną bądź z rodzicami.

IV. ZASADY POPRAWIANIA OCEN

1. Każdy uczeń ma prawo do poprawy ocen cząstkowych, z wyjątkiem ocen za pracę indywidualną i w grupie na lekcji oraz ocen z aktywności.
2. Uczniowie nie mogą poprawiać ocen wyższych niż dobra.
3. Termin poprawy – 2 tygodnie od daty poinformowania ucznia o ocenie.
4. W przypadku, gdy uczniowi nie udało się poprawić oceny na wyższą, nauczyciel może nie wziąć pod uwagę oceny z poprawy.

V. USTALENIA KOŃCOWE

1. Uczeń jest informowany o swoich ocenach na bieżąco i systematycznie.
2. Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji w związku z brakiem pomocy potrzebnych do lekcji lub nieprzygotowaniem do odpowiedzi ustnej. Nieprzygotowanie nie zwalnia z pisania zapowiedzianych wcześniej sprawdzianów i kartkówek. Uczeń powinien zgłosić każde nieprzygotowanie w ciągu pierwszych 5 minut lekcji.

3. Przewidywaną ocenę śródroczną i końcoworoczną nauczyciel podaje uczniowi odpowiednio wcześniej, w terminie określonym w Statucie szkoły.
Jeżeli przewidywaną oceną śródroczną lub końcoworoczną jest ocena niedostateczna, nauczyciel ma obowiązek poinformować o niej ucznia, a poprzez wychowawcę pisemnie rodziców (prawnych opiekunów), w terminie określonym w Statucie szkoły.
4. Ustalona przez nauczyciela ocena niedostateczna na koniec roku szkolnego może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego, zgodnie z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania.